

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus

Kielenhuolto-osasto

Viite: lausuntopyyntö 17.2.2006

Asia: Tietotekniikan standardointi

LAUSUNTO

Lausunto tietotekniikan standardisoinnin uudesta organisointimallista

Näkemys asian merkityksestä

On tärkeää osallistua kansainväliseen tietotekniikan standardointiin kansallisen kilpailukyvyn kannalta ja erityisesti kieli- ja kulttuurisidonnaisten vaatimusten kannalta. Tietotekniikan teknisiä edellytyksiä kehitetään maailmalla edelleen, vaikka suomalaiset eivät tähän työhön aina osallistuisikaan (joskin kehitystä on seurattava lähes kaikilla osa-alueilla). Sen sijaan, suomalaisista kieli- ja kulttuurisidonnaisista vaatimuksista sopiminen ja niiden luotettava välittäminen kansainväliselle tietotekniikkateollisuudelle on täysin oman kansallisen toimintamme varassa. Nämä vaatimukset kohdistuvat Suomessa suomen ja ruotsin kielten ohella pohjois-, inarin- ja koltansaamen sekä Suomessa puhutun romanikielen käytäntöihin.

Näkemys parhaasta organisaatiomallista

Tilanteen vakiinnuttamiseksi tulisi tietotekniikan standardoinnin koordinaatio sijoittaa sellaiseen organisaatioon, joka voi luontevasti ja luotettavasti toimia sekä virallisen (CEN, ISO, osin myös ETSI) että epävirallisen (ns. de facto -) standardoinnin alueella. Tällaiseksi organisaatioksi sopisi ilmeisen hyvin Tietotekniikan liitto ry, jonka jäsenjärjestöissä on laajalti edustettuna suomalainen tietotekniikan asiantuntemus. Ellei tämä kuitenkaan onnistu, kysymykseen voi luonnollisesti tulla myös jokin ehdotetuista viranomaistahoista.

Koordinaattorilta tulee voida edellyttää kattavan tiedotustoiminnan lisäksi laajaa tietoteknisten edellytysten ymmärtämistä. Tämän tulee olla sellaisella tasolla, että koordinaattori voi vastata sisällöstä päättävien asiantuntijatyöryhmien sihteeritoimintaan kuuluvasta valmistelutyöstä ja soveltuvin osin myös työryhmien edustamisesta kansainvälisissä kokouksissa. Mainittakoon, että vaikka osallistuminen IETF:n toimintaan ei voi olla edustuksellista, vaan jokainen osallistuu siihen ”riippumattomana” asiantuntijana, olisi kansallinen, kantoja valmisteleva, verkostoitunut keskustelu tässäkin ilmeisen suotavaa.

Jatkotoimenpide-ehdotuksista mainittakoon lähinnä sivuhuomautuksena, että käsityksemme mukaan pyrkimyksestä standardinmukaisuuden laajaan sertifioitavuuteen voisi valitettavan helposti tulla yleisen kehityksen jarru.

Toiminnan tulee olla sekä pitkäjänteistä että kaikilta osiltaan mahdollisimman

avointa ja läpinäkyvää.

Näkemykset toiminnan rahoittamisesta

Kun kysymyksessä on paljolti kansallisesta ns. yhteisestä hyvästä huolehtiminen, toiminnan rahoituksen tulee olla pitkäjänteistä ja sen tulisi tapahtua pääasiassa julkisin varoin. Työryhmissä standardointityöhön tulisi osallistua talkoohengessä, kunkin osallistujan omalla rahoituksella, kuitenkin niin, että käsittelyn pohjaksi tulevia selvityksiä ja ehdotuksia voitaisiin tarvittaessa teettää tilaustyönä.

Valmius osallistua omaa toimialaa sivuavaan standardisointiin

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksessa toimii nykyisin tietotekniikan kotoistushanke, jossa käsitellään laajapohjaisen ohjaus- ja seurantaryhmän avulla sekä kieli- ja kulttuurivaatimusten toteutusten tietoteknisiä edellytyksiä että näihin kohdistuvia kielenhuollon kysymyksiä. Vastedeskin olemme valmiit kantamaan vastuamme erityisesti kielenhuollon kysymyksistä, mutta näköpiirissä oleva asiantuntemuksemme ei riitä kattamaan tietoteknisten edellytysten kehittämistä ja luotettavaa arviointia.

Valmius rahoittaa toimintaa

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksella on valmius rahoittaa vain edellä esitetty oma toimintansa.

Helsingissä 23.3.2006

Pirkko Nuolijärvi
johtaja, professori

Pirjo Hiidenmaa
osastonjohtaja